

Hollolan kunta
PL 66
15871 Hollola

Nostavan logistiikka-alue, kiviaineksen otto, Hollola

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Hollolan kunta on toimittanut 16.11.2007 Hämeen ympäristökeskukseen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) annetun lain mukaisen arviointiselostuksen Hollolassa sijaitsevasta Nostavan logistiikka-aluehankkeesta, erityisesti hankkeen edellyttämästä kiviaineksen otosta. YVA-selostuksen on laatinut hankkeesta vastaavan Hollolan kunnan konsulttina Ramboll Finland Oy. Hämeen ympäristökeskus toimii YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena ja antaa YVA-selostuksesta yhteysviranomaisen lausunnon. Näiden tahojen yhteystiedot ovat seuraavat:

Hollolan kunta, PL 66, Virastotie 3, 15871 Hollola
Ramboll Finland Oy, Terveystie 2, 15870 Hollola
Hämeen ympäristökeskus, Lahden toimipaikka, PL 29, Kauppakatu 11 C,
15141 Lahti.

Hanketiedot

Logistiikka-aluehankkeen lähtökohtana on sijoittaa tavaraliikenteen keskus ja Vuosaaren suursatamaa täydentävä sisämaan terminaali Hollolan Nostavaan Lahti-Kerava -oikoradan ja valtatie 12 uuden linjauksen välittömään tuntumaan. Tässä YVA-menettelyssä on arvioitu lähinnä hankkeen edellyttämän mittavan kiviainesten louhinnan ja käsittelyn sekä siirtotöiden ympäristövaikutuksia. Mahdollisuuksien mukaan on arvioitu myös logistiikka-alueen toiminnasta aiheutuvia vaikutuksia, joita on käsitelty samaan aikaan vireillä olleessa asemakaavoituksessa. Hankkeen vaihtoehdot (1a ja 1b ja 2a, 2b ja 2c) rakentuvat sen toteutuksen alueellisesta vaiheistuksesta, Pukkomäestä (louhitaan tai ei louhita) ja pohjoisesta asiakasraiteesta (rakennetaan tai ei rakenneta). Lisäksi on hankkeen toteuttamatta jättämisen vaihtoehto (0-vaihtoehto).

Suoritemaksu (hankkeesta vastaavalle)

6 420 €

YVA-menettely

YVA-menettely on tässä hankkeessa tarpeen, koska YVA-asetuksen 6 §:n hankeluettelon 2b) –kohdan mukaan YVA-menettelyä on sovellettava kiven, soran tai hiekan ottoon, kun louhinta- tai kaivualueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettava ainesmäärä vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa.

YVA-menettelyn aluksi hankkeesta vastaava laati YVA-ohjelman, joka on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on ja mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä. Ympäristökeskus kuulutti YVA-ohjelman ja toimitti sen nähtäville. Kaikki, joiden oloihin tai etuihin hanke voi vaikuttaa, voivat ilmaista mielipiteensä arviointiohjelmasta. Ympäristökeskus myös pyysi arviointiohjelmasta lausunnot. Ne saatuun ympäristökeskus antoi hankkeesta vastaavalle lausunnon siitä, miltä osin arviointiohjelmaa on täydennettävä.

Hankkeesta vastaava teki tarvittavat ympäristöselvitykset YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti ja kokosi tiedot YVA-selostukseksi. Se on kuulutettu ja siitä on pyydetty lausunnot vastaavalla tavalla kuin YVA-ohjelmasta. Saatuaan lausunnot ja mielipiteet ympäristökeskus antaa lausunnon arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä ja toimittaa sen sekä kopiot muista lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Ympäristökeskus lähettää lausuntonsa tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille. Ympäristövaikutusten arviointi päättyy yhteysviranomaisen annettua lausuntonsa.

Eri menettelyiden yhteensovittaminen

Yhtä aikaa YVA-menettelyn kanssa on ollut käynnissä alueen asemakaavoitus. Asemakaavaluonnos on ollut nähtävillä syksyllä 2007. YVA-menettelyn päätyttyä Hollolan kunnanvaltuusto käsittelee asemakaavaehdotuksen. YVA-menettelyssä on arvioitu ensisijaisesti maa-ainesten ottamisesta ja käsittelystä aiheutuvat ympäristövaikutukset, asemakaavoituksessa logistiikkakeskuksen toiminnasta aiheutuvia vaikutuksia.

YVA-ohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen

YVA-selostus kuulutettiin Etelä-Suomen sanomissa 18.11.2007 ja Hollolan Sanomissa 21.11.2007. Kuulutus ja YVA-selostus olivat nähtävillä 21.11.2007 – 15.1.2008 Hollolan kunnan yhteispalvelupiste Piipahluksessa. Kuulutus ja YVA-selostus olivat myös Internetissä seuraavissa osoitteissa:

- kuulutus: www.ymparisto.fi/ham > Ajankohtaista > Kuulutukset.

- YVA-selostus:

1) www.ymparisto.fi/ham > Ympäristönsuojelu > Ympäristövaikutusten arviointi > Vireillä olevat YVA-hankkeet > Nostavan logistiikka-alue, kiviaineksen otto, Hollola

2) <http://projektit.ristola.com/hollola/nostava-yva/>

3) www.hollola.fi > asuminen & ympäristö > kaavoitus.

YVA-selostuksesta pidettiin yleisötilaisuus 21.11.2007.

YVA-selostuksesta pyydettiin lausunnot Etelä-Suomen lääninhallitukselta, Hämeen tiepiiriltä, Lahden kaupunginhallitukselta, Lahden seudun ympäristöpalveluilta, Päijät-Hämeen maakuntamuseolta/Lahden kaupunginmuseolta, Päijät-Hämeen liitolta ja Ratahallintokeskukselta.

Yhteenveto annetuista lausunnoista ja mielipiteistä

Etelä-Suomen lääninhallituksen mielestä YVA-selostuksessa on arvioitu asianmukaisesti mahdollisia ihmisille koituvia haittoja ja niiden korjausmahdollisuuksia. Seurantaohjelmassa oli otettu hyvin huomioon mahdollisten terveyshaittojen seuranta. Melun, talousveden sekä liikenneturvallisuuden osalta hankkeen suunnittelu-, rakentamis- ja toimintavaiheessa tulee niihin kiinnittää huomiota seuraavasti. Melun terveydellisten haittavaikutusten osalta tulee selvittää sisämelutaso niiden asuintalojen osalta, joiden kohdalla ulkomelu ylittää päiväajan ohjearvon. Jos sisämelutasot ylittävät niille annetut ohjearvot, tulee ryhtyä tarvittaviin toimiin, jotta sisämelutasot saadaan ohjearvojen mukaisiksi. Toiminta voi vaikuttaa vedenlaatuun rengaskaivoissa. Vaikutusalueella talousveden laatu ja riittävyys on taattava hankkeen eri vaiheissa. Talousvesikaivojen antoisuuden heiketessä myös veden laatu voi heikentyä, minkä vuoksi talousveden laatua tulee seurata riittävästi. Jos maa-aineskuljetuksissa joudutaan turvautumaan vain maantiekuljetuksiin, raskaan liikenteen määrän arvioidaan olevan 150 ajoneuvoa vuorokaudessa. Liikenneturvallisuuden huomioon ottaminen hankkeen aikana on tärkeää, koska esimerkiksi Nostavantien varressa sijaitsee koulu. Kevyen liikenteen turvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota hankkeen eri vaiheissa. Laajamittaisella hankkeella on sosiaalisia vaikutuksia asumiseen, elinkeinotoimintaan, viihtyvyyteen ja virkistyskäyttöön. Hankkeen kohteena oleva alue muuttuu nykyisestä olennaisesti: maa- ja metsätalous- ja asuinkäytöstä teollisuuskäyttöön. Hankkeen rakentamisvaiheessa ja sen käyttöönoton aikana ei välttyä kielteisiltä sosiaalisilta vaikutuksilta. Hankkeen jatkokäsittelyssä, suunnittelussa, päätöksenteossa, toimeenpanossa ja seurannassa tulee erityistä huomiota kiinnittää alueella ja sen lähistöllä asuvien asukkaiden sosiaalisten vaikutusten arviointiin sekä haitallisten vaikutusten minimointiin asukkaita, asianosaisia ja myös paikallisia sosiaalialan asiantuntijoita kuunnellen. Samoin on syytä korostaa sitä, että hankeprosessin kaikissa jatkovaiheissa otetaan huomioon vastaavatyypisten hankkeiden antamat kokemukset ja uusin tieto ja taito riittävän kattavasti erilaisine uhkatekijöineen uhkien toteutumisen ehkäisemiseksi. Hankkeella on vastuullisesti ja asiallisesti viimeisintä tietämystä ja osaamista hyödyntäen toteutettuna myös positiivisia sosiaalisia vaikutuksia, kuten työllisyysvaikutukset, haittavaikutusten ohella.

Hämeen tiepiiri toteaa, että Koskimyllyn paikallistietä on tarpeen liikenteen lisääntymisen vuoksi parantaa, samoin kantatien 54 ja maantien 296 liittymiä. Liikenneturvallisuuden vuoksi Nostavantien varteen tulisi rakentaa kevyen liikenteen väylä. Mahdollinen uusi tieyhteys Aikkalan kautta kantatielle 54 vähentäisi nykyiselle maantieverkolle aiheutuvaa rasitusta. Tiepiiri katsoo, että Nostavan maa-ainesten ottohankkeen tienpitoon ja liikenteeseen sekä liikenneturvallisuuteen kohdistuvat vaikutukset on arvioitu pääosin asianmukaisesti. Hankkeessa syntyvän maa-aineksen kuljetusten vaikutusarvioinnin tekee osin epärealistiseksi se, ettei rautatiekuljetusten realistisuutta ole mahdollista arvioida. Jos kuljetukset joudutaan hoitamaan maanteitse, on Aikkalan tieyhteyden ohella suositeltavaa tutkia yhteyttä Helsingintielle (mt 140). Näin voidaan vähentää raskaan liikenteen lisääntymisen aiheuttamia haittoja tienpidolle ja tienvarren asutukselle Nostavantien (Hakosillan mt 14037) ja Koskimyllyntien suunnalla. Arviointiselostuksessa mainittu Nostavantien rakenteen parantaminen on esitetty tiepiirin TTS:ssa 2008-2012 vuosille 2009-2012. Rakenteen parantaminen ei yksinään riitä kuljetusliikenteen aiheuttamien haittojen vähentämiseen. Selostuksessa esitetyt liittymien parantamiset ym. ovat myös tarpeellisia. Nostavantien kevyen liikenteen väylä ei kuulu tiepiirin kiireellisimpiin hankkeisiin. Kunnan on varauduttava parantamaan nykyistä tieverkkoa

liikenteen edellyttämällä tavalla. Valtatien 12 Lahden eteläisen kehätien yleissuunnitelma valmistuu toukokuussa 2008. Hankkeen toteuttamisajankohdasta ei ole vielä tietoa.

Lahden historiallinen museo/Päijät-Hämeen maakuntamuseo toteaa, että varsinaiselta logistiikka-alueelta ei tunneta muinaisjäännöksiä. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta selostukseen ei ole huomautettavaa. Logistiikka-alueella ei myöskään ole kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennuskantaa. Kulttuuriympäristön osalta selvitettäviä vaikutuksia aiheutuu uusien tieyhteyksien rakentamisesta, kuten yhteys Koskimyllyntielle maisemallisesti arvokkaan peltoalueen läpi. Selostukseen sisältyvät karttakuvat ovat varsin havainnollisia, mutta logistiikka-alueen asemakaavaluonnosvaihtoehdot A ja B on rajattu selostuksessa niin, että tieyhteysvaihtoehdot Koskimyllyntielle eivät näy kokonaan. Hankkeen kuvauksessa tieyhteyksistä jää epäselväksi, aiotaanko Aikkalan maanvastaanottoalueen kautta rakennettavaa uutta tieyhteyttä käyttää vain rakentamisaikana vai onko sillä merkitystä myös logistiikka-alueen kuljetuksissa. Uuden tieyhteyden rakennettavuutta Luhdanjoen yli vanhalle Helsingintielle ei ole tutkittu. Selostuksessa ei ole erikseen käsitelty maa-ainesten välivarastointia eikä siitä käy ilmi, onko Aikkalan maanvastaanottoalue sama kuin kartassa esiintyvä Aikkalan kaatopaikka. Maa-ainesten mahdollista välivarastointia logistiikka-alueen ulkopuolella ei tule suunnitella kulttuurihistoriallisesti arvokkaille tai maisemallisesti herkille alueille. Selostuksen lähdeluettelosta puuttuu Päijät-Hämeen maakuntakaavaa varten tehty julkaisu Henrik Wager: Päijät-Hämeen rakennettu kulttuuriympäristö (2006).

Päijät-Hämeen liitto katsoo, että kiviainesten oton vaikutuksia luontoon ja ympäristöön on arvioitu laajalle ulottuvan hankkeen edellyttämällä tarkkuudella ja monipuolisesti. Hankkeen vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen ei ole varsinaisesti kuvattu. Eräs vaikutus tulevaan yhdyskuntarakenteeseen on se, että laaja logistiikka-aluevaraus pienentää raideliikenteeseen tukeutuvan asumisen laajenemismahdollisuutta Nostavan suunnalla. Nostavan aseman toteutuminen edellyttää riittävää asukas pohjaa tai työpaikkamäärää, jotta junan käyttäjiä olisi riittävästi. Tutkittu 0-vaihtoehto, jossa logistiikka-alue ei jostain syystä toteutuisi, antaa mahdollisuuden toteuttaa siihen mennessä louhitut ja tasatut alueet teollisuusalueina. Vielä luonnontilaisten alueiden osalta voisi siinä tapauksessa harkita niiden käyttöä Nostavaan suunnitellun aseman toteutumista tukevaan asumiseen.

Henkilö A toteaa, että koska hänen tilansa on noin 300 metrin päässä suunnitellun logistiikkakeskuksen länsipuolella, kallioiden, varsinkin Koivusillankallion, monta vuotta kestävä räjäytys ja murskaus aiheuttavat jatkuvia melu-, pöly- ja tärinähaittoja. Pöly kulkeutuu pidemmälle kuin selostuksessa esitettiin. Tieyhteys Koskimyllyntieltä suunnitellulle logistiikkakeskukselle tulisi kulkemaan läheltä kirjoittajan tilaa, joten tiellä kulkevat raskaat ajoneuvot ja niiden lastaus tulisivat aiheuttamaan suurta haittaa asumisviihtyvyydelle. Selostuksessa ei mainita Autjoelle aiheutuvaa haittaa. Kirjoittajan tila on Autjoen rannassa ja kaivo joen rannassa. Mahdolliset hulevedet nostavat joen pintaa ja kaivo voi joutua veden alle, jolloin kaivovettä ei voi käyttää. Koivusillanjoki on arvokas luontokohde ja Hankaanjoen olosuhteet ovat hyvät lohikalojen lisääntymiselle. Typpi- ja emäspitoiset hulevedet heikentävät veden laatua. Meluvaikutuksista kirjoittaja toteaa, että jos alue rakennetaan, toimintaa olisi paljon myös öisin. Junia ja rekkoja liikkuu paljon ja koska suojaavat kalliot on louhittu pois, melu pääsee leviämään estettä pitkiäkin matkoja. Jos hanke toteutetaan, koko 100 ha alue valaistaan tehokkaasti. Tästä aiheutuva valosaaste

on suuri haitta. Edellä mainituista syistä vaihtoehto 0 on paras. Parasta olisi keskeyttää hanke, jolloin ei tulisi haittoja.

Hollolan ympäristöyhdistys ry toteaa tieyhteysvaihtoehdoista, että tieyhteys-ehdotus Aikkalan vanhan kaatopaikan ja logistiikka-alueen välillä on poistettava. Ei ole järkevää rakentaa tietä tulevan ohitien ja Koskimyllyntien väliin ja näin pirstoa laajahkoa metsäaluetta ohuiksi kaistaleiksi. Toinen tieyhteys-ehdotus Luhdanjoen yli vanhalle Helsingintielle vaatii Luhdanjoen tulvaniityn (linnusto, vesistö) suojauksen, asutuksen huomioon ottamisen ja liikenneturvalliset risteykset Nostavantien ja junanradan sekä vanhan Helsingintien kohdalle. Nykyistä Nostavantietä kulkeva kuljetusreitti heikentää alueen viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Molempien varatielinjavarausten kulkeminen lähellä Pennasen asuinalueetta aiheuttaa kohtuutonta asuntojen arvon alenemista ja asuinviihtyisyyden heikentymistä ja alentaa viereisen matkailumökkikylän viihtyisyyttä ja haittaa Simolan luomutilan toimintaa. Lisäksi Pennasen asuinalueen maa- ja metsätalousalueeksi merkityllä alueella on otettava huomioon virkistysalueen arvo (esim. ilves, saukko, peura). Parasta olisi rakentaa logistiikka-alue samaa-aikaisesti VT 12-ohilinjauksen kanssa tai rakentaa väliaikainen tie samaan melukäytävään ohitien tai radan kanssa. Logistiikka-alueelta lähtevä liittymä ohitielle Pukkomäen ja Koivusillanjoen ahtaasta välistä tuhoaa maakunnallisesti arvokkaan MY-1-alueen luontoarvoja. Logistiikka-alueen vaikutukset lähiympäristön luontoarvoihin on otettava huomioon. Ohitielle vievä tie on linjattava alkamaan Pukkomäen itäpuolelta. Lisäksi ympäristöyhdistys muistuttaa mm., että hulevesien allas 2 on osayleiskaavan MY1-alueella. Logistiikka-alue ja louhinta vaikuttavat lähialueen asuntojen kaivoveteen ja 3. luokan pohjaveeteen ja suosittelee lähialueiden asukkaille mahdollisuutta liittyä kohtuullisin kustannuksin kunnallistekniikan piiriin. Vaikka meluvaikutusta on verrattu rataliikenteen meluun, harvakseltaan kulkeva rataliikenne on eri asia kuin 8 tuntia päivässä kestävä kolmen pyörömurskaimen ja lastaustoiminnan jatkuva yhteismeteli ja paikallisteitä kuormittavan rekkaliikenteen melu. Paikallisille asukkaille on jatkuvaa haittaa räjäytyksistä, liikenteestä ja pölystä, joten melusuojaus (muuri), luonnollinen kalliosuojaus ja vähintään 50 metrin metsäsuojavyöhyke ovat tarpeen. Yksittäisten räjäytysten meluvaikutus kantautuu hyvin pitkälle. Vaikka hanke etenee virallisesti oikein, käytännössä Nostavan asukkaat eivät ole vielä täysin selvillä tievaihtoehdoista, koska niitä tulee koko ajan lisää ilman tarkempia selvityksiä ja tiedottamista. Yhdistys pyytää parempaa tiedottamista. Logistiikka-alueen laajennusalueen asukkaille aiheutuu suuria melu-, pöly- ja värinävaikutuksia, jos he vielä joutuvat asumaan taloissaan louhinnan alkuvaiheessa. Yhdistys vaatii, että Koivusillanjoen liito-oravapopulaation jatkuva heikentyminen estetään ja aloitetaan liito-oravalle sopivan elinympäristön ennallistaminen. Logistiikkakeskuksen maanostojen yhteydessä tapahtuneiden Hollolan kunnanvaltuustonkin sallimien joen varteen asti ulottuneiden avohakkuiden vuoksi liito-oravat ovat joutuneet väistymään joen vartta pitkin pohjoisemmaksi. Voimakkaat avohakkuut Koivusillanjoen länsipuolellakin ovat heikentäneet liito-oravan pesimis-, ruokailu- ja levähdysympäristöjä. Koivusillanjoen varteen asti ulottuneet vanhojen kuusikoiden (joissa on ollut sekapuuna isoja haapoja) hakkuut ovat aiheuttaneet liito-oravan vaatiman suojuspuuston häviämisen. Jokivarteen jätetyt muutaman metrin korkuiset leppä-, koivu- ja pajuvesakot eivät riitä liito-oravan suotuisaksi elinympäristöksi. Selostuksessa on todettu, että rakennettavalta alueelta nykyinen eläimistö voi siirtyä ympäröiviin samantyyppisiin metsiin, mutta liito-oravan kannalta avohakatut metsät eivät siihen sovellu. Koivusillanjoen itäpuolella vielä olevat vanhat kuusikot on suojeltava ja avohakkuualueet noin

50 metrin päähän asti uomasta on istutettava kuuselle ja annettava haavan taimien kasvaa.

Koskimyllyntien asukkaat ja maanomistajat (28 allekirjoittajaa) vastustavat jyrkästi osayleiskaavassa esitettyjen ja asemakaavassa tarkennettujen tieyhteyksien rakentamista Koskimyllyn paikallistielle 14033. Siirrettävät maamassat, jotka ovat vasta nyt selostuksesta selvinneet, ovat valtavia. Jos kaikki maamassa ajettaisiin Koskimyllyntietä pohjoiseen, se tarkoittaisi pahimmillaan 1 500 000 rekkakuormallista. Selostuksessa on esitetty, että kuormia kulkee 150 päivässä ja 20 kuormaa tunnissa. Palaavat tyhjätkä rekat tuplaavat rekkaliikenteen määrän 40 kuorma-autoon tunnissa. Se merkitsee sitä, että Koskimyllyntien vakioliikenteen ja logistiikka-alueen mahdollisen huoltoliikenteen lisäksi Koskimyllyntiellä kulkee kuorma-autoja 1,5 minuutin välein. Selostuksessa esitetty 150 murskekuormaa päivässä merkitsee sitä, että maa-aineksen kuljettamiseen menee enimmillään noin 40 vuotta ja kevyimmässäkään vaihtoehdossa VE1b yli 10 vuotta. Koskimyllyn paikallistie ja Hakosillan paikallistie eivät sovellu näin raskaaseen liikenteeseen eivätkä kestä sitä. Hollolan kunnan hankkiessa maa-alueita logistiikka-alueita annettiin ymmärtää, että koko logistiikka-alueeseen liittyvä liikenne, mukaan lukien kalliolouhinnasta aiheutuva liikenne, ohjautuu Lahden eteläiselle kehätielle. Kunnan edustajat ovat antaneet ymmärtää muuta kuin mitä kaavan laatija on ehdottanut. Tievaraus logistiikka-alueelta vanhalle Helsingintielle kertoo kunnan suunnitelmista aivan jotain muuta. Jos näin mittaviin tienrakentamisiin ryhdytään, on vaikea uskoa, että logistiikka-alueen valmistuttua vain yhteyttä Lahden eteläiselle kehätielle käytettäisiin. Kummastusta herättää, että noin 5 kilometrin matkalle tehtäisiin kolme kulttuurihistoriallisesti arvokkaan Luhdanjoen ylittävää siltaa (oikorata, yhteys Koskimyllyntieltä vanhalle nelostielle ja Lahden eteläinen kehätie). Kulku Koskimyllyntien varrella sijaitsevan Simolan tilan talousrakennuksille, jotka sijaitsevat tien molemmin puolin, vaikeutuu, vaarantuu ja jopa estyy taa-jan rekkaliikenteen vuoksi. Tilalla ei haluta joutua maksumiehiksi mahdollisille onnettomuuksille, jotka aiheutuvat tieliikenteen lisääntymisestä. Ne uudisrakentajat, joille on myönnetty rakennuslupa lähelle Koskimyllyntietä, ovat tulleet harhaanjohtetuiksi. Kaavan laatija on todennut, että Koskimyllyntie ei täytä kantavuudeltaan eikä geometrialtaan raskaan liikenteen vaatimuksia. Vaikka itse tie perusparannettaisiin, tarvittaisiin myös tien varressa olevien taloliittymien uudelleen järjestelyjä, joista suurin osa on vaikea saada toimiviksi. Simolan ja Koskelan tilat sijaitsevat maisemaltaan arvokkaalla peltoaukealla, joka on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Vilkas raskas liikenne muuttaisi alueen luonteeltaan teollisuusalueeksi. Simolan tilalla harjoitetaan luonnonmukaista maataloutta. Tien viereen on istutettu ja tarkoitus istuttaa lisää tuhansia luomuomenapuita, jotka kärsisivät saaste- ja tärinävahinkoja raskaan liikenteen vuoksi. Tärinä paitsi pudottaisi omenia myös vaurioitaisi tien lähellä olevia rakennuksia. Koskimyllyntien välittömässä läheisyydessä on kylän yhteinen sorakuoppa, jonne on päätetty rakentaa kylän yhteinen vanhanajan kokoontumispaikka. Simolan tilan kotikukkulalla on suuren suosion saanut Hiljaisuuden huone noin 100 metrin päässä tiestä; rakennuksen laajennus on jo toteutumassa. Lahden oikorata ja valtatie 12 riista-aita rajoittavat riistan kulkua, joten Koskimyllyntien metsäiset maastot ovat riistan ylikulku-paikkoja ja hirvilaumojen esiintymisalueita. Liikenteen lisääntyminen merkitsee hirvikolareiden lisääntymistä. Koivusillanjoki on maakunnallisesti arvokas kohde, jota yksityiset maanomistajat ovat suojelleet suojakaistoin. Tien rakentaminen Koivusillanjoen yli heikentäisi joen luonnontilaa ja olisi ristiriidassa Nostavan luonto- ja maisemaselvityksen kanssa. Vaikutukset saattaisivat ulottua jopa Pennasen vedenottamolle saakka. Myös mahdollisesti öljyjäämiä ja

muuta epäpuhtauksia sisältävien hulevesien, joita saattaa tulla jopa 130 000 m³/vrk, laskeminen jokeen heikentää sitä. Kaiken kaikkiaan Koskimyllyntien ympäristö on kulttuurihistoriallisesti yhtä arvokasta aluetta kuin Okeroisten kulttuurimaisema. Vaihtoehtoisena suunnitelmana Koskimyllyntielle allekirjoittajat esittävät, että Lahden eteläisen kehätien lisäksi perusparannetakoon Aikkalan kaatopaikalle/maankaatopaikalle johtava tie ja sen jatkeena oleva metsäautotie, missä kunnalla on jo alueita omistuksessaan. Koivusillanjoen ylittäminen tapahtuisi tällä kohdalla sen yläjuoksulla, jossa virtaama on vähäisempi ja joka on maisemallisesti syrjäisempi. Alueella ei myöskään ole asutusta. Allekirjoittajat ymmärtävät logistiikka-alueen tärkeyden Hollolan kunnan kehitykselle, mutta vaativat, että se toteutetaan edellä tehdyn vaihtoehtoisen tieyhteyshdotuksen mukaisesti aiheuttamatta turhaa ja ylimääräistä vahinkoa ympäristölle ja alueen vakituisille asukkaille.

Henkilöt B ja C eivät hyväksy, että Nostavantietä käytetään logistiikka-alueen raskaaseen liikenteeseen edes väliaikaisesti. He ovat muuttaneet 10 vuotta sitten rauhalliselle maaseutualueelle eivätkä voineet kuvitella, että lähi-alueelle suunnitellaan valtavia logistiikkakeskuksia. Liikenteen lisäksi huolestuttava asia on melu ja pöly mahdollisilla louhinta-alueilla. Kaikki mahdolliset melusteet on rakennettava alueen ympärille. Louhintaa ja räjäytyksiä ei saa tehdä myöhään illalla, yöaikaan eikä viikonloppuisin. Meluntason on oltava niin alhainen, että kotieläimet eivät pelästy päivällä yksi kotona ollessaan. Huolta aiheuttavat myös mahdolliset räjäytyksistä aiheutuvat vauriot rakennusten perustuksille.

Pennasen alueen asukkaat (22 allekirjoittajaa, mukana alueen lomamökkiyrittäjä) vastustavat logistiikka-alueen huoltotien vaihtoehdon A linjausta Koskimyllyntielle ja muita asuinalueen välittömään läheisyyteen vaihtoehtoisesti tehtäviä tielinjauksia. Tie on tässä vaihtoehdossa linjattu aiempia ehdotuksiakin tiukemmin asuinalueen kylkeen, jolloin se halkaisee asukkaiden viimeisen lähivirkistysalueen ja heikentää viimeistään luonnon tarjoamaa melusuojaa. Tievaihtoehto B myös moninkertaistaisi Koskimyllyntien liikenteen eikä sekään siten ole hyvä vaihtoehto. Koskimyllyntie ja Nostavantie eivät kestä nykyisellä rakenteellaan raskasta liikennettä eivätkä pysty välittämään nykyistä suurempaa raskaan liikenteen osuutta. Lisäksi näiden teiden kevyen liikenteen väyliä ja alikulkujaa tulisi täydentää, jotta lasten koulutie saataisiin turvattua. Nostavantien liikennemäärät ovat jo nykyisin liian suuria pikku koululaisten kannalta. Asukkaat ehdottavat huoltotien rakentamista Aikkalan metsäautotien pohjalle, joka on lyhin reitti raskaita kuljetuksia kestäväälle valtatielle. Tämän linjauksen varrella ei ole asutusta eikä se halo peltoaukeita tai riko koskemattomia saloja tai korvaamattomia maisemanäkymiä. Lisäksi tien varrella olevaa vanhaa kaatopaikkaa voitaisiin mahdollisesti käyttää kalliolouheen välivarastointiin ja murskaukseen.

Pennasen alueen tiekunta täydentää YVA-ohjelmavaiheessa antamaansa kannanottoa ja toteaa, että vaihtoehto A:n mukainen huoltotie aiheuttaa muun häiriön lisäksi myös haittoja Pennasen mäen pohjavesialueelle. YVA-selostuksessa on kartta pohjavesiselvityksestä, mutta siihen liittyvää erillistä raporttia ei ole selostuksessa mukana eikä sitä ole löytynyt konsultin tai kunnan sivuilta. Kartan mukaan Koivusillankallio on vedenjakaja, josta virtaus-suunta on Pennasenmäen pohjavesialueelle. Koivusillankallion lounaisnurkan louhinta jo yksinään pienentää ratkaisevasti valuma-aluetta. Linjauksen A mukainen huoltotie katkaisee tämän jäävän pintavirtaaman logistiikka-alueen ulkopuolelle. Tiekuunta ehdottaa huoltotien sijoittamista Aikkalan linjauksen tai

B-vaihtoehdon mukaisesti. Alueen kaivoista tehty kartoitus oli hyvin pintapuolinen, satunnaishaastatteluihin perustuva, mikä näkyy myös arvioinnissa. Esim. sivulla 32 on esitetty pohjavesialueen tuotoksi 100 m³/d. Yksistään Rinteenmäen tilan porakaivon tuotto 36 m³/d on jo 1/3 tuosta arvioidusta tuotosta. Oletettavasti pohjavesivaranto on huomattavasti arvioitua suurempi. Pohjaveden raudan ja mangaanin suodattaminen pois käyttövedestä ei ole ollut ongelma. Tiekunta on huolissaan louhinnan aiheuttamista muutoksista tämän juomavedenä käytetyn pohjaveden määrään ja laatuun.

Henkilö D käy kannanotossaan yksityiskohtaisesti läpi YVA-selostuksen sisällön. Kirjoittajan havaitsemista arviointipuutteista ja –virheistä mainittakoon tässä mm. se, että arviointimenetelmien esittelystä puuttuivat tiedot olemassa olevista selvityksistä, joiden saatavuus olisi myös pitänyt varmistaa. Kasvillisuus- ja eläimistöselvitykset on tehty puutteellisin menetelmin, ja samoin pinta- ja pohjavesien tutkimusmenetelmät ovat puutteellisia hankkeen laajuuteen nähden. Hankkeen sijainnin nykytilan kuvauksesta puuttuvat Uusitalon-Vähätalon-Tikkalan alueet, Nostavan kylä ja koulukeskus, uudet asuntoalueet ja Hakosillan kylä. Maisemavaikutusten arvioinnista puuttuvat Koivusillankallion ja Pukkomäen väliset alueet, Vähäjoen-Tikkakallion-Patiokallion välinen jokilaakso ja Simolan eteläpuolinen peltoaukea. Hankkeen maisemavaikutukset on pahasti aliarvioitu. Alueen kasvillisuuden ja eläimistön nykytilan kartoituksessa on koko 100 ha:n avohakkuualue kuvattu tuoreeksi kangasmetsäksi, vaikka alueella on mäenlakien kalliolehtoja, suopainanteita, rinneterasseja ja puronvarsien biotooppeja. Linnusto on arvioitu riittämättömien menetelmin eikä yleisimpien nisäkäslajien esiintymisestä saa mitään kuvaa. Kaavailtujen huoltotieyhteyksien luontoarvoja ei ole tutkittu, mutta myös koko alueen luontoarvojen selvitys on perin puutteellista. Melun ja värinän arvioinnista puuttuivat räjäytysten ja välikuljetusten aiheuttaman melun arviointi eikä siinä otettu huomioon avomaastoa Nostavan suuntaan. Asukkaiden mielipiteitä ei ole otettu tarpeeksi huomioon YVAssa eikä tiensuunnittelussa. Varmuus asioiden hoidosta puuttuu. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi vesiasioiden hoito, kiinteistöjen lunastukset ja niiden omistussuhteet, haittakorvaukset asumiseen, kiinteistöjen arvon alenemiseen, meluun, pölyyn ja elinkeinotoimintaan. Tiedotukseen ei ole luotu kuin pakolliset menetelmät, vuoropuhelu asukkaiden kesken puuttuu täysin. Koko hankkeen mielekkyyttä pitäisi tarkastella yhteisesti kunnan asukkaiden kesken eikä vain kabineteissa. Hanke vaatisi oman tiedottajan tai projektipäällikön. Nyt asioita käsitellään vain kaavoittajan näkökulmasta. Arvioitaessa vaikutuksia elinkeinoelämää hankkeen taloudelliset riskit ovat kokonaan käsittelemättä. Vähätellään vaikutuksia maa- ja metsätalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoin. Luonnonvaroja ja niiden hyödyntämistä koskevasta luvusta puuttuu kalliokiviaineksen koostumustaulukko sekä metsien ja peltojen käyttöarvon laskelmat. Lomailu, retkeily, kalastus ja muu luonnossa liikkuminen ovat arvottomia. Haitallisten vaikutusten ehkäisyssä on suojavyöhyke vain yhdessä suunnassa riittämätön. Kuinka turvataan myös muiden jokivarsien eläinten kuin saukon liikkuminen alueella tai sen poikki? Hanke on arvioitu yhteiskunnallisesti ja ympäristön kannalta hyväksyttäväksi ilman mitään kunnollisia mittaustuloksia. Loppuyhteenvedossa kirjoittaja mm. vaatii, että YVA-selostusta ei hyväksytä, koska se on monelta osin puutteellinen ja antaa harhaanjohtavan kuvan asioiden tilasta. Hän esittää Hollolan kunnanvaltuustolle ja Hämeen ympäristökeskukselle, että osayleiskaavoista ja muista kaavoista poistetaan logistiikka-aluevaraus ja alue palautetaan maa- ja metsätaloudeksi. Hän vaatii Nostavan logistiikka-alueen asema- ja kaavan valmistelun lopettamista, koska hanke ei ole taloudellisesti eikä ympäristön kannalta perusteltu tai järkevä. Samoin hän vaatii, että vesilain mukaista

poikkeuslupaa luonnonvaraisen puronotkon tuhoamiseen ei alueelle myönnetä, koska hankkeen perusselvitykset ovat massojen siirron, tie- ja rautatieyhteyksien sekä taloudellisten seikkojen ja ympäristövaikutusten arvioinnin kohdalta puutteelliset.

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry. haluaa tuoda julki näkemyksensä YVA-selostuksen linnuston ja luontovaikutusten sekä luontoselvitysten osalta. Yhdistyksellä ja sen jäsenillä on havaintoarkistossaan runsaasti lintuhavaintoja kyseiseltä alueelta. Havaintoja on myös lajeista, jotka tulisi ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa. Näitä tietoja ja asiantuntemusta ei ole käytetty YVA-selostusta tai alueen kaavaa laadittaessa. Yhdistyksen mielestä YVA-selostuksen linnustaselvitys on täysin puutteellinen. YVA-prosessia ja osayleiskaavaa varten ei ole tehty alueella linnustonselvitystä. Selostuksen muutaman rivin kuvaus ei kerro oikeastaan mitään alueen linnustosta - selvitysmenetelmistä, lajistosta, parimääristä ja huomion otettavista lajeista - eikä sen perusteella pysty arviomaan hankkeen vaikutuksiakaan. YVA:ssa tulisi ilmoittaa selvästi, mikä on hankkeen vaikutusalue ja miten siihen on päädytty. Tämentyypin hankkeen vaikutusalue on linnuston kannalta suurempi kuin pelkkä kaava-alue. Selostuksesta puuttuu myös käytettyjen laskentamenetelmien kuvaus (jos sellaisia on edes ollut), suoritusajankohta, kellonajat ja laskentaa, jotka ovat oleellisia tekijöitä. Ilmeisesti selvityksen tausta-aineisto on olematon, koska sitä ei mainita. Nämä kaikki seikat saavat myös epäilemään linnustonselvityksen ja arviointiselostuksen tekijöiden pätevyyttä tehdä linnustovaikutusten arviointeja. Valvovan viranomaisen tulisi puuttua em. seikkoihin ja huolehtia siitä, että ne tehdään lain mukaan. Yhdistys antaa tarvittaessa asiantuntija apua ja pätevien linnustonselvitysten tekijöiden yhteystietoja. Selostuksen 'Vaikutukset luontoon' -kappaleessa ei ole mitään mainintaa linnustosta. Yhdistys katsoo, että hankkeella saattaa olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia alueen linnustoon ja ne tulee selvittää. Myöskään vaikutusten seurannassa ei ole mainittu linnustoa, joten jatkossakaan ei tulla saamaan tarkkaa tietoa siitä, kuinka hanke on linnustoon vaikuttanut. Linnustonseuranta tulisi lisätä selostukseen. Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinoissa ei tuoda esiin keinoja, joilla hankkeen negatiivisia linnustovaikutuksia lievennettäisiin. Yhdistyksen näkemyksen mukaan nämä puutteet johtuvat ensisijaisesti puuttuvasta linnustonselvityksestä. YVA-prosessia varten tulee tehdä kunnollinen linnustonselvitys esim. maalintujen kartoituslaskentamenetelmällä ja täydentämällä sitä mm. kanalintujen, tikkojen, pöllöjen ja yölaulajien inventoinneilla. Vastan jälkeen, kun alueen linnusto tunnetaan, voidaan tehdä asiantuntijapäätelmiä hankkeen vaikutuksista linnustoon. Lisäksi näitä vaikutuksia tulee seurata hankkeen toteuttamisen aikana ja sen jälkeen säännöllisesti. Yhdistys muistuttaa, että varsinkin uhanalaisten ja lintudirektiivin lajien osalta niiden selvittäminen ja huomiotta jättäminen on paitsi YVA-lain myös maankäyttö- ja rakennuslain hengen vastaista. Selvitysten tarkentaminen olisi tarpeen ainakin uhanalaisten lajien, lintudirektiivin I-liitteen lajien, alueellisesti uhanalaisten lajien ja kansainvälisten vastuulajien osalta. Myös muut luontoarvot pitäisi ottaa huomioon paremmin. Puutteita on luontodirektiivin IV(a)-liitteen lajien huomioon ottamisessa. Näitä lajiryhmiä ja lajeja ovat mm. lepakot, eräät sudenko-rennot ja viitasammakko. Suunnittelu sivuaa myös erilaisia liikenneyhteyksiä, joten tällöin olisi syytä ottaa huomioon paremmin myös viheralueet ja riisitiet.

Henkilöt E ja F asuvat aivan lähellä hankealuetta, joten heidän elämiseensä tulee vaikuttamaan paljon ratapiha-alueen ja alueen B louhinta ja murskaus. Jos louhinta aiotaan toteuttaa selostuksen esittämässä laajuudessa, asuinpaikka

ei ole asumiseen sovelias louhostoiminnasta aiheutuvan melun ja hengitettävän kivipölyn vuoksi. Maaseutumainen ympäristö tulee muuttumaan todella paljon. Kirjoittajat vaativat, että heidän kiinteistönsä lunastetaan käypään markkinahintaan, koska se ei enää ole asumiseen sovelias paikka. He kyseenalaistavat konsultin tekemän meluselvityksen, jolla perustellaan, että lähialueen asukkaille ei aiheudu terveydelle vaarallisten melutasojen ylityksiä. Selvitys oli vaikeaselkoinen ja kokonaisuuksien löytäminen oli vaikeaa. Lukemista vaikeutti se, että alueen nimistöön ei ilmeisesti ollut paneuduttu tarkasti eikä sitä määritelty täsmällisesti. Meluarvojen oletusarvoissa on kritisoitavaa mm. sen vuoksi, että loughinnasta aiheutuvaa melua ei ole otettu huomioon lisäyksenä nykyiseen melutasoon. Poraus tuottaa 100 dB:n äänen eikä sen vaimentaminen meluvallilla ole mahdollista. Meluvallien sijoittelu ja koko jäi epäselväksi. Ne eivät saa perustua vaihteleviin tuotekasoihin, vaan niiden pitää tuoda pysyvä suoja heti alusta lähtien. Melumallinnuksessa on paljon epävarmuustekijöitä, mm. murskien määrä. Melun luonne muuttuu täysin: satunnaisesta junamelusta loughinnan ja murskauksen tauottomaan, impulssimaiseen meluun aamusta iltaan, myöhemmässä vaiheessa myös öisin. Jo pelkästään logistiikka-alueen puiden raivaustoiminta vuonna 2004 muutti kirjoittajien unirytmisiä, kun metsätraktorin jyrynä kuului sisään. Suunniteltu loughinta- ja murskaustoiminta aiheuttaa kirjoittajille naapuruussuhteista annetun lain mukaista kohtuutonta räsitusta. Pölystä kirjoittajat toteavat, että asuvat niin lähellä hankealuetta, että luode- tai pohjoistuulen puhaltaessa heidän asuinalueensa pölypitoisuus kohoaa, mutta tätä ei ole tuotu selostuksessa esiin. Kivipöly tulee todennäköisesti rikkomaan asunnon koneellisen ilmanvaihdon koneen, ja ilman ilmanvaihtoa huoneilma on epäterveellistä hengitettäväksi. Pölyn leviämisen suhteen on liian paljon satunnaisia tekijöitä, kuten sääolot, tuulet, junien ajoviima. Kiinteistön omaa kaivoa ei varmasti pysty käyttämään loughinnan alettua, ja jos kiinteistöä ei lunasteta, asunto on liitettävä kunnalliseen vesijohtoverkkoon. Liittymisen tulee olla ilmainen samoin kuin veden käyttöoikeuden seuraavat 15 vuotta, koska nytkään kirjoittajat eivät joudu maksamaan veden kulutuksesta. Koska loughintavaihe ja alueen rakentaminen kestävät jopa yli 10 vuotta, kukaan ei osta asuntoa, jos kirjoittajille tulisi tarve muuttaa. He eivät vastusta alueen rakentamista, mutta haluavat terveellisen ja mielekkään asuinympäristön ja sen vuoksi kiinteistönsä lunastettavaksi. Melun ja pölyn leviämisessä on selostuksen mukaan monia epävarmuustekijöitä, joita tutkitaan projektin edetessä, mutta kirjoittajat eivät halua olla tämän tutkimisen koekaniineja.

Yhteysviranomainen antaa YVA-lain 12 §:n mukaan lausunnon arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä.

Hankekuvaus

YVA-selostuksen mukaan hankkeessa arvioidaan pääasiassa logistiikkakeskuksen rakentamiseen tarvittavaa maa-ainesten ottoa. Maa-ainesten oton kuvaus on kuitenkin puutteellinen. Luvussa 4.1. luetellaan se, mitä toimintoja maa-ainesten ottoon sisältyy, mutta toiminnoista ei tarvittavia tieyhteyksiä lukuun ottamatta kerrota juuri enempää. Vaikutusten arvioinnin lähtötiedoksi olisi tarvittu tarkemmat tiedot ensinnäkin louhimisessa ja louheen murskauksessa käytettävistä koneista ja laitteista ja kuvaus työprosessista. Selostuksesta ei käy ilmi, monessako kohdassa kerrallaan louhitaan ja murskataan ja kuinka työ on tarkoitus alueella vaiheistaa. Myöhemmin selostuksessa niistä annetaan ristiriitaista tietoa. Taulukoiden s. 10-11 luvut on laskettu olettaen murskauksen tapahtuvan kahdella murskauslaitteistolla, mutta arvioinnin epävarmuustekijöiden kohdalla (s. 57) kerrotaan, että melumallinnus on tehty olettaen "murskaus, rikotus ja poravaunuja olevan yksi sarja oheiskoneineen". Myös louhinnan vaiheistuksesta on ristiriitaista tietoa: haitallisten vaikutusten vähentämisluvussa (s. 55) kerrotaan, että meluhaittaa voisi merkittävästi pienentää louhinnan vaiheistuksen muuttamisella, mutta sade- ja hulevesien johtamisen kannalta louhinnan vaiheistaminen ei ole mahdollista. Maisemavaikutusten vähentämistä kuitenkin todetaan tehtävän louhinnan vaiheistuksen suunnittelulla. Hankekuvauksesta puuttui myös tieto maa-ainesten sijoittamis- ja välivarastointi- sekä lastauspaikoista. Maa-ainesten kuljetusliikenteen kuvaus olisi myös kuulunut vaikutusten arvioinnin kohdasta hankekuvauksen yhteyteen.

Hulevesien käsittely

Toteutuessaan logistiikka-alue muuttaa merkittävästi tällä hetkellä maa- ja metsätalouskäytössä olevan alueen vesiolosuhteita. Sade- ja sulamisvedet eivät pääse imeytymään maaperään, vaan huleveden määrä kasvaa. Arviointiselostuksessa on käytetty mitoituslaskelmissa (s.14) suurimpien sulamisvesistä ja kesän rankkasateista aiheutuvien virtaamien toistumisaikana 20 vuotta. Nykyisin kuitenkin käytetään yleisesti mm. rumpu- ja silta-aukkolaskelmissa vähintään kerran 50 vuodessa toistuvia suurimpia sademääriä. Tulvavahingoille herkillä alueilla käytetään 100 vuoden toistuvuusajaa. Logistiikka-alueen vesimäärien laskennassa ja tasausaltaiden mitoituksessa tulee käyttää vähintään 50 vuoden toistuvuusajaa.

Alueella syntyvät valumavedet on tarkoitus kerätä neljään tasausaltaaseen ennen niiden johtamista Koivusillanjokeen ja Vähäjokeen. Tämä on ehdottomasti tarpeellinen menettely. Hulevesien käsittelyssä on syytä korostaa paitsi hydrologisia vaikutuksia myös veden laadun parantamista ja hulevesien käsittelyalueiden merkitystä luonnon monimuotoisuudelle. Teknisten tasausaltaiden sijaan tulisi rakentaa tasauslammikkoja yhdistettynä kosteikko-osiin. Altain muotoilussa tulee huomioida vesikasvillisuus ja muu vesieliöstö eli rakentaa erilaisia vesisyvyyskiviä ja ajoittain tulvan alle jääviä osia eri puolilla tasauslammikkoa ja kosteikkoa.

Arviointiselostuksessa ei ole esitetty mahdollisuuksia käyttää logistiikka-alueella esim. läpäiseviä pinnoitteita tai muita nykyteknikan rakentamiskäytöksiä, joilla turvattaisiin ainakin osittain sadannan imeytyminen maaperään ja samalla vähennettäisiin tasausaltaiden maksimitilavuustarvetta.

Erityistä huomiota hulevesien käsittelyssä tulee kiinnittää siihen, että ns. ensihuuhtoumasta (kuivan jakson jälkeen tuleva runsas sade) aiheutuva kuormitus

pystytään käsittelemään altailla tai muilla rakenteilla mahdollisimman hyvin. Tämä koskee erityisesti logistiikka-alueen toiminnan aikaista tilannetta.

Allas-/lammikkorakenteissa tulee ottaa huomioon myös talviolosuhteet, jolloin lampiin voi muodostua paksukin jääkerros, joka vastaavasti pienentää allastilavuutta ja vähentää altaan tehoa laskeutta kiintoainesta keväällä lumien sulamisen aikaan. Lammikkojen vedenpinta tulisi pystyä laskemaan talveksi alemmalle tasolle kuin kesällä, jolloin sulamisvesille jää varastotilavuutta.

Hankkeessa tarvittavat luvat

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat on esitetty muutoin kattavasti, mutta niistä puuttui ympäristölupaviraston pohjaveden muuttamista koskeva lupa. Rakentamisen aikainen pintamaan poisto ja louhinta ja toimintaan liittyvät pintavesijärjestelyt sekä alueen päällystäminen voivat vähentää muodostuvan pohjaveden määrää ja vaikuttaa sen laatuun, mihin vesilain 1 luvun 18 §:n pohjaveden muuttamiskiellon mukaan tarvitaan ympäristölupaviraston lupa.

Vaihtoehdot ja niiden käsittely

Hankkeen päävaihtoehtoina on tarkasteltu hankkeen vaiheistamista (I asema-kaava-alue ja II reservialue). Nämä päävaihtoehdot eivät ole YVA-laissa tarkoitettuja vaihtoehtoja siinä mielessä, että ne olisivat keskenään vaihtoehtoisia, vaan hankkeen I-vaihe toteutetaan aluksi ja II-vaihe tarvittaessa sen perään. Molemmissa päävaihtoehdoissa on alavaihtoehtona Pukkomäen louhiminen tai louhimatta jättäminen. Reservialueella tarkastellaan lisäksi pohjoisen asiakasraiteen rakentamista tai rakentamatta jättämistä. Pukkomäen louhintaa tai louhimatta jättämistä ja pohjoisen asiakasraiteen rakentamista ei kuitenkaan juuri käsitellä luvun 4.3.4. maa-ainesmääriä lukuun ottamatta enää muualla arviointiselostuksessa eikä niiden vaikutuksia arvioida.

0-vaihtoehdosta todetaan, että jos alueella ei toteuteta logistiikka-aluetta, se edellyttää yleispiirteisten kaavojen muuttamista ja uuden käyttömuodon määrittämistä kaavoitusmenettelyssä. Tällä perusteella todetaan, että nollavaihtoehdon arviointia ei voida tehdä samalla tarkkuudella kuin hankevaihtoehdon arviointia ja että lähtökohtana nollavaihtoehdossa on alueen ja sen ympäristön nykytila. Käytännössä nollavaihtoehtoa ei selostuksessa käsitellä tämän jälkeen lainkaan.

Arviointiselostuksesta puuttui kokonaan vaihtoehtojen systemaattinen vertailu, mikä johtunee osittain siitä, että hankkeen vaiheistusta kuvaavien päävaihtoehtojen vertailu olisi epämielekäästä.

Todellisia, ympäristövaikutuksiltaan huomattavasti erilaisia vaihtoehtoja on hankkeen liikenneyhteyksissä. Tie- ja rautatieyhteyksien rakentamisen ja niiden kautta tapahtuvien maa-ainekuljetusten vaikutusten arviointi on kuitenkin puutteellinen. Aikkalan kaatopaikka-alueelle piirretyn yhteysvarauksen rakentamisen vaikutuksia käsitellään niukasti (luontovaikutusten kohdalla), yhteysvarauksen Helsingintielle ei lainkaan. Hankealueelta Koskimyllyntielle ja eteläiselle kehätielle suunniteltuja tieyhteysvaihtoehtoja ja niiden rakentamisen ja käytön ympäristövaikutuksia on ilmeisesti käsitelty asemakaavoituksen yhteydessä, mutta niitä ei esitellä arviointiselostuksessa. Koska liikenneyhteyksien rakentaminen ja niiden kautta tapahtuvat kuljetukset aiheuttavat tässä hank-

keessa erittäin merkittäviä vaikutuksia, niiden yhtenäinen ja järjestelmällinen esittely ja vertailu arviointiselostuksessa olisi ollut tarpeen.

Selvitys ympäristöstä

Yhteysviranomaisen edellytti lausunnossaan arviointiohjelmasta täydennyksiä hankealueen ja sen ympäristön nykytilan kuvaukseen. Kuvaus onkin paljon täydentynyt ja melko kattava, mutta siinä on edelleen joitakin puutteita.

Yhteysviranomaisen lausunnossa arviointiohjelmasta edellytettiin tietoja mahdollisille haitoille altistuvista asukkaista, asuinrakennuksista ja muista herkistä kohteista. Arviointiselostus on näiltä kohdin edelleen varsin puutteellinen: tekstissä on asiasta muutama rivi ja kuvaan 6.2. on rajattu kaksi tilaa ja viisi asutusaluetta häiriintymiselle alttiina kohteina perustelematta sitä, minkä häiriöiden uhan perusteella ne on valittu. Esimerkiksi liikenteestä aiheutuvat haittavaikutukset ulottuvat paljon kauemmas hankealueen ulkopuolelle. Kuvaan 5.2. on rajattu hankkeen välittömien vaikutusten tarkastelualue. Koko tältä alueelta olisi tullut kuvata asuinrakennukset ja erityyppisille häiriöille altistuvien asukkaiden määrä sekä herkat kohteet, kuten koulu. Alueelle on myös kaavoitettu uutta asutusta Hakosiltaan ja Koulunmäkeen.

Pintavesiä on kuvattu otsikoissa 'purkuvesistöiksi'. Ilmaisua voidaan käyttää esimerkiksi hulevesien käsittelyn yhteydessä, mutta ei kuvattaessa pintavesiä, sillä mikään vesistö ei ole lähtökohtaisesti purkuvesistö. Pintavesiä kuvaava vesistöaluejakokartta oli liian pieni, jotta siitä olisi saanut selvää kuvaa vaikutusalueen pintavesistä. Hankaanjoki ei yhdistä Koivusillan- ja Vähäjokea, vaan laskee Koivusillanjokeen.

Luonnonoloista olisi tullut kartoittaa luonnonsuojelulain suojeltavien luontotyyppien lisäksi metsälain mukaiset metsien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät elinympäristöt. Suunniteltujen tieyhteyksien nykyisten luonnonolojen kuvaus puuttui.

Ilmanlaadun nykytilan kuvauksessa käytetyt Lahden kaupungin ilmanlaatatiedot olisi voinut jättää pois, koska ne eivät kuvaa erityisen hyvin Nostavan aluetta. Tiedot vallitsevista tuulensuunnista olisivat antaneet taustaa pölyn leviämisen arvioinnille.

Aineisto ja arviointimenetelmät

Aineisto ja arviointimenetelmät on kuvattu vaikutustyypeittäin melko tarkasti, ja lähdeluettelo täydentää aineistotietoja. Luontovaikutusten arviointimenetelmissä ja ihmisiin kohdistuvien vaikutusten aineistossa ja arviointimenetelmissä on huomautettavaa.

Luontovaikutusten arvioinnissa tehtyjen maastoinventointien menetelmistä, ajankohdista, säästä ja muista niiden tuloksiin vaikuttavista seikoista on puutteelliset tiedot niiden riittävyyden arvioimiseksi. Hankealueen metsänuudistusala on kuvattu yhdeksi kasvillisuustyyppiksi, mikä ei voine pitää paikkaansa.

Sosiaalisia vaikutuksia on arvioitu yleisötilaisuuksien, kuulemismenettelyn ja olemassa olevan lähtöaineiston perusteella, mikä on riittämätöntä ottaen huomioon hankkeen merkittävät ihmisiin kohdistuvat vaikutukset.

Arvioidut vaikutukset

Hankkeen vaikutuksia, mukaan lukien ympäristöriskit, on arvioitu monipuolisesti. Joiltakin osin vaikutusten arvioinnissa on kuitenkin täydennettävää ja tarkennettavaa. Nämä puutteet kertautuvat erityisesti ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa, joka jää selvästi liian niukaksi.

Maankäyttö

Hankkeen vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen ei ole varsinaisesti kuvattu. Hanke muun muassa pienentää raideliikenteeseen tukeutuvan asumisen laajenemismahdollisuutta Nostavan suunnalla.

Pintavedet

Arviointiselostuksessa on kuvattu hankkeen vaikutuksia pintavesiin melko kattavasti. Hankealueella ei ole järviä tai lampia, ja vaikutukset kohdistuvat pie-nehköihin virtavesiuomiin. Uomien vedenpinnan ajoittainen selvä nousu rakentamisen aikana voi vaikuttaa asutukseen, rakenteisiin ja kaivoihin, mitä ei ole arviointiselostuksessa selvitetty.

Luonto

Selostuksessa on kuvattu suunniteltujen tieyhteysvaihtoehtojen rakentamisen luontovaikutukset hyvin niukasti. Selostuksessa ei ole esitetty, onko mahdollista rakentaa logistiikka-alueita siten, että hankealueella sijaitsevan, vesilain suojeleman luonnontilaisen kaltaisen uoman tila pystytään säilyttämään. Nyt selostuksessa (s. 38) todetaan, että ratapihan rakentaminen muuttaa uoman luonnontilaisuutta noin 220 metrin matkalta. Koska näitä vesilain tarkoittamia luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia pienvesiä on erittäin vähän jäljellä Etelä-Suomessa, tulisi hankkeen suunnittelussa tutkia myös vaihtoehtoja, joilla uoma säilyisi mahdollisimman koskemattomana. Luonnontilaisen kaltaisen puron ja noron lähiympäristö on myös metsälain 10 §:n tarkoittama erityisen tärkeä elinympäristö, jonka hoito- ja käyttötoimenpiteet tulee tehdä elinympäristön ominaispiirteet säilyttävällä tavalla. Tätä ei ole arviointiselostuksessa riittävästi otettu huomioon.

Liikenne

Jos kaikki tai pääosakin rakentamisvaiheen kuljetusliikenteestä on maantieliikennettä, sen vaikutukset alueen liikenteeseen, tiestölle ja asutukselle ovat merkittävät. Siihen nähden sen vaikutukset on kuvattu niukasti. Kuinka paljon esimerkiksi on tienvarsiasiutusta ja riskialttiita liittymiä? Vaikutuksia ei ole juurikaan kuvattu, vaan kerrottu suoraan haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoja: on parannettava Koskimyllyntietä, pidennettävä Nostavantien kevyen liikenteen väylää, parannettava liittymiä. Liikenteen määrä on niin suuri, että se ei välttämättä "huku" edes Ala-Okerointientien, kantatien 54 tai vanhan Helsingintien liikenteeseen.

Ilmanlaatu

Yhteysviranomaisen edellytti lausunnossaan pölyn leviämisen selvittämistä leviämismallilla ja saatujen tulosten vertaamista ohje- ja raja-arvoihin. Arviointiselostuksessa ei pidetty pölyn mallintamista mahdollisena soveltuvien lähtötietojen puuttumisen vuoksi, ja arviointi on tehty hyödyntämällä muissa koh-teissa tehtyjen pölymittausten tuloksia ja tietoja suojaetäisyyksistä. Kuvissa

6.27 ja 6.28 pölyn leviäminen on esitetty ympyränmuotoisena alueena ilmeisesti yhden murskaimen ympärillä. Tämän arvioinnin tuloksena on todettu, että tiettyjen sääolojen vallitessa pölypitoisuudet voivat kohota Nostavan ja Pennasen alueella sekä Tikkakallion tien varressa ja Vähäjoen varren pohjoisemmalla asutusalueella.

Vaikuttaa siltä, että louhinnan, murskauksen ja murskeen kuljetuksen pölyvaikutukset on arvioitu melko optimisesti. Jos murskaimia on kaksi, kuten hankesuunnitelman maa-ainesmäärätaulukkoissa on oletettu, pölyn 'leviämiskeskuksia' on kaksi. Pölyävistä toiminnoista esimerkiksi louheen ja murskeen varastokasojen sijaintia ja lastauspaikkoja ei tiedetä. Selostuksessa todetaan, että maa-ainesten käsittelyyn liittyvässä toiminnassa ilmaan nousevasta pölystä 2/3 muodostuu liikenteestä toiminta-alueella, mutta murskauksen ja toiminta-alueen liikenteen aiheuttaman pölyn yhteisvaikutuksia ei ole selvitetty. Tieto vallitsevista tuulensuunnista olisi antanut kuvaa siitä, kuinka usein pölypitoisuuden ylityksiä olisi eri asutusalueille ja muille häiriintyvälle kohteille odotettavissa. Pölyvaikutukset voivat siten olla arvioitua suurempia tai kohdistua suuremmalle alueelle.

Melu ja tärinä

Arvioinnin mukaan meluohjearvon ylityksiä tapahtuu paikoitellen. Olemassa olevan aineiston perusteella ei voi arvioida melulaskennan luotettavuutta. Äänilähteiden äänitehotasoja ja melutapahtumien ajallista jakautuvuutta tai toistuvuutta ei ole esitetty. Mitä ilmeisimmin räjäytysten vaikutusta melutasoihin ei ole laskennassa otettu huomioon. Lisäksi laskennassa on oletettu rakennettavaksi erilaisia meluvalleja, joiden toteutuminen on epävarmaa. Näin ollen todellisuudessa hankkeen meluvaikutukset voivat olla arvioitua isompia.

Tärinävaikutusten arviointi oli hyvin yleispiirteinen.

Terveys, elinolot, viihtyvyys

Sosiaalisina vaikutuksina tulisi arvioida hankkeen vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Hankkeen laajuuteen nähden ihmisiin kohdistuvat vaikutukset on arvioitu liian niukasti. Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset tarkoittavat muutoksia mm. ihmisten elämäntavoissa, terveydessä, henkilökohtaisissa ja varallisuutta koskeissa oikeuksissa sekä peloissa ja toiveissa. Näiden vaikutusten tunnistamiseen kuuluvat mm. vaikutusten keston ja toteutumisen todennäköisyyden arviointi ja vaikutusten kohderyhmien tunnistaminen.

Haitallisten vaikutusten vähentäminen

Haitallisten vaikutusten vähentämistä on pohdittu monelta kannalta. Huomiota kiinnittää kuitenkin se, että monesta haitallisten vaikutusten vähentämiskeinosta todetaan, että se 'on mahdollinen' (tai muulla vastaavalla ilmaisulla). Tämä ilmentää sitä, että hankkeesta vastaava ei ole sitoutunut toteuttamaan arviointiselostuksessa esiteltyjä haitallisten vaikutusten vähentämiskeinoja, vaan niitä on selostuksessa vain esitelty mahdollisuuksina.

Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinojen toteuttamiskelpoisuus ei vaikuta kaikilta osin selvältä. Pölyn vähentäminen suolaamalla voisi tuoda haittoja esimerkiksi pintavesille. Louhinnan vaiheistaminen melu- ja maisemahaittojen

torjuntamahdollisuutena jää ristiriitaisuutensa vuoksi epäselväksi. Pohjavesivaikutuksia ei esitetäkään vähennettäviksi, vaan todetaan, mitä yksityiskaivoille tehdään, jos niihin kohdistuu vaikutuksia.

Selostuksessa esitetään jätettäväksi vähintään 50 metrin levyinen metsäinen suojavyöhyke suunnittelalueen reuna-alueille maiseman suojaksi. Samoin Koivusillanjoen ympäristöön esitetään suojavyöhykkeet. Niiden toteuttaminen edellyttää sitä, että suojavyöhykkeiksi suunnitellut alueet ovat kunnan omistuksessa.

Hulevesien johtamisesta aiheutuvia hydrologisia vaikutuksia esitetään vähennettäviksi parantamalla hulevesien purku-uomien virtauskapasiteettia kertynyt kasvillisuutta poistamalla ja uomien osittaisella syventämisellä ja/tai levenyttämisellä. Hulevesien purku-uomia ovat Koivusillanjoki ja Vähäjoki. Koivusillanjoki on maakunnallisesti arvokas luontokohde. Sitä ei voi ruopata niin kuin mitä tahansa ojaa, vaan sen luontoarvot pitää säilyttää. Selostuksessa todetaan vain, että 'kunnostustoimissa on otettava huomioon kalataloudelliset näkökohdat'. Se on ehdottomasti riittämätöntä Koivusillanjoen ja sen luonnon suojelemiseksi.

Arvioinnin epävarmuustekijät

Selostuksessa on tuotu avoimesti esiin etenkin melumallinnukseen liittyviä arvioinnin epävarmuustekijöitä. Niitä on vielä muitakin kuin selostuksessa mainitut. Melun arviointia koskevat epävarmuustekijät koskevat soveltuvin osin myös esimerkiksi pölyvaikutusten arviointia.

Selostuksessa todetaan, että meluvaikutusten arvioinnissa aiheutui epävarmuutta lähtötietojen epävarmuuden takia. Melumallinnus on toteutettu olettaen käytössä olevan yksi murskauslaitteisto. Selostuksessa todetaan, että osa louhinnasta saatetaan kuitenkin louhia laajemmalla kalustolla. Hankekuvauksen maa-ainestaulukoiden laskelmissa on käytetty kahta murskauslaitteistoa. Melumallinnusta tehtäessä on oletuksena ollut tiettyjen haitallisten vaikutusten vähentämiskeinojen käyttö, vaikka niiden toteuttamisesta ei ole varmuutta: esimerkiksi junan lastauksen aiheuttaman melun mallinnuksessa on oletuksena ollut kuusi metriä korkea meluvalli lastausalueen ja asutuksen välissä.

Hankkeen toteuttamiskelpoisuuden arviointi

Hankkeen toteuttamiskelpoisuuteen ympäristönäkökulmasta on otettu kantaa arvioimalla hankkeen luonnonsuojelu-, melu- ja liikenteellisten vaikutusten merkittävyys. Merkittäviä luonnonsuojeluvaikutuksia ei todeta olevan. Melusta todetaan, että terveydellisesti haitallisia vaikutuksia ei synny, jos melua synnyttävät toiminnot sijoitetaan ja suojataan hyvin. Maantieliikenteen osalta edellytyksenä on, että olemassa olevaa tieverkkoa parannetaan ja/tai rakennetaan uusia tieyhteyksiä. Näillä perusteilla todetaan logistiikkakeskuksen toteuttamiskelpoisuus ympäristön kannalta hyväksi.

Hankkeen toteuttamiskelpoisuuden arviointi perustuu varsin niukkaan menettelyyn. Merkittävyyttä ei ole arvioitu systemaattisesti kaikista hankkeen ympäristövaikutuksista. Merkittävyyden arvioinnin perusteluja ei ole esitetty. Melun ja maantieliikenteen haitallisten vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa viitataan haittojen ehkäisykeinoihin, joihin hankkeesta vastaava ei ole vielä sitoutunut.

Arviointiselostuksesta puuttui hankkeen vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuuden arviointi, kuten siitä puuttui muukin vaihtoehtojen vertailu.

Seuranta

Ehdotus seurantaohjelmaksi on melko kattava. Siitä puuttui luontovaikutusten seuranta. Ainakin Koivusillanjoen luonnontilaisuuden ja kasvillisuuden sekä alueella esiintyvien saukon ja liito-oravan tilannetta pitää seurata. Tärinävaikutuksia on selostuksessa arvioitu olevan useilla alueilla, joten tärinähaittojen arvioimiseksi tehtävät rakennuskatselmukselut ja seurantamittaukset on syytä suunnitella huolellisesti ja toteuttaa kattavasti tarpeeksi laajalla alueella.

Osallistumisen järjestäminen

Arviointimenettely on edennyt YVA-lain edellyttämällä tavalla. Arviointiselostusvaiheessa kansalaisten kutsuminen yleisötilaisuuteen onnistui ilmeisesti jo paremmin kuin arviointiohjelmavaiheessa.

Arviointimenettelyn aikana on tullut esiin uusia tieyhteysvaihtoehtoja. Myös louhittavan, murskattavan ja kuljetettavan kiviaineksen määrä on täsmentynyt arvioinnin aikana. Muun muassa nämä ovat olleet seikkoja, jotka eivät ole tulleet asukkaiden tietoon hankkeen aikaisempien esittelyvaiheiden yhteydessä. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn päätyttyä ja hankkeen suunnittelun edetessä ja täsmentyessä on syytä pitää huolta asukkaiden riittävästä tiedonsaannista ja osallistumismahdollisuuksista aluettaan koskevaan suunnitteluun, vaikka siihen ei olisikaan lakisääteisiä velvoitteita.

Raportointi

Arviointiselostus on tiivis ja rakenteeltaan selkeä. Tekstiä havainnollistavia taulukoita, karttoja ja kuvia on riittävästi, mutta joissakin kohdin teksti olisi vielä saattanut tarvita karttaa tuekseen. Selostuksesta on tehty yleistajuinen tiivistelmä.

Arviointiselostuksesta puuttui edelleen yhteysviranomaisen ohjelmalausunnossa esittämä kunnan maanomistusoloja osoittava kartta. Korkeussuhteita kuvaava kuva 6.6. oli keho, ja kaavakartoista puuttuivat tiedot kaavamerkinnoistä. Tekstissä oli joitakin huolimattomuusvirheitä, esimerkiksi Tikkakallion suojelualuetta ei ole kuvassa 6.2, liitteenä 2 ei ole lausunto arviointiselostuksesta, ja Ratahallintokeskus ei ole toimittanut mielipidettä arviointiohjelmasta; siltä oli pyydetty lausuntoa arviointiohjelmasta.

Arviointiselostuksen riittävyys

Arviointiselostuksessa on hankkeen vaihtoehtojen vertailua ja toteuttamiskelpoisuuden selvittämistä lukuun ottamatta käsitelty kaikkia YVA-asetuksen 10 §:ssä edellytetyjä seikkoja. Tulevissa suunnittelu- ja lupamenettelyissä sekä seuranta järjestettäessä on kuitenkin tarkennettava edellä esiin otettuja seikkoja. Erityisesti tämä koskee tieyhteysvaihtoehtojen luontovaikutusten selvittämistä ja hankkeen ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointia.

Ympäristökeskuksen lausunnosta tiedottaminen

Ympäristökeskus lähettää lausuntonsa tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille, lausunnon antajille ja mielipiteen esittäjille. Kun mielipiteessä on useita allekirjoittajia, lausunto toimitetaan näistä ensimmäiselle, jonka tulee huolehtia siitä, että myös muut allekirjoittajat saavat lukea yhteysviranomaisen

lausunnon. Se tulee nähtäville myös ympäristöhallinnon verkkopalveluun osoitteeseen www.ymparisto.fi/ham/yva > Päättyneet YVA-hankkeet.

Ympäristökeskus lähettää kopiot YVA-selostuksesta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Hämeen ympäristökeskuksessa.

Johtaja Harri Kallio

Kehittämispäällikkö Riitta Turunen

Tiedoksi

Lahden seudun ympäristölautakunta
Hollolan kunnan rakennusvalvontaviranomainen
Itä-Suomen ympäristölupavirasto
Hämeen ympäristökeskus/ympäristölupaosasto
Etelä-Suomen lääninhallitus
Hämeen tiepiiri
Lahden kaupunginhallitus
Lahden seudun ympäristöpalvelut
Päijät-Hämeen maakuntamuseo/Lahden kaupunginmuseo
Päijät-Hämeen liitto
Ratahallintokeskus
Mielipiteen esittäjät
Suomen ympäristökeskus (ja 2 kpl YVA-selostuksia)

Liite

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksun määräytyminen

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Hämeen ympäristökeskukselta. Oikaisuvaatimus on toimitettava ympäristökeskukselle kuuden (6) kuuden kuukauden kuluttua maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimus voidaan toimittaa ympäristökeskukseen myös sähköisessä muodossa. Kun sähköisessä asiakirjassa on riittävät tiedot lähettäjistä, sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella eikä myöskään ns. sähköistä allekirjoitusta tarvita.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Kirjallinen oikaisuvaatimus on jätettävä postiin tai sähköinen oikaisuvaatimus lähetettävä siten, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hämeen ympäristökeskuksen postiosoite on PL 131, 13101 Hämeenlinna ja käyntiosoite Birger Jaarlinkatu 13. Lahden toimipaikan postiosoite on PL 29, 15141 Lahti ja käyntiosoite Kauppakatu 11 C. Sähköposti toimitetaan osoitteeseen kirjaamo.ham@ymparisto.fi.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Laki valtion maksuperustelain muuttamisesta (961/1998)

Ympäristöministeriön asetus (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)